

σμένε! πιέ αίμα χριστιανικό, πιέ, έλα ντέ! έλα . . . (Ο δασοφύλαξ ύψωσεν όλίγον τήν κεφαλήν) τί κάθεσαι; έλα. . . αντίχριστε, έλα. . . δέν άκοϋς;

— Μεθυσμένος είσαι και 'βρίζεις έτσι; είπεν έκπληκτος ό δασοφύλαξ, ή μπάς και σου 'στριψε;

— Μεθυσμένος! από 'κεινο ποϋ μ' έκέρασες. . . Μεθυσμένος. . . άχ! λυσσασμένη άχ! θηρίο άνήμερο! αίμοβόρε! . . .

— "Α! μά θέλεις νά σηκωθώ;

— "Ε, και τί με μέλει;. . . σάν πεθάνω θά μου 'πάρης τ'άλογό μου, δέν τó ξέρω τάχα; και χωρίς άλογο είμ' άνθρωπος χαμένος. Χτύπα με ντέ! σκότωσέ με! θά πεθάνω ποϋ θά πεθάνω, από πείνα, από ξύλα, τó ίδιο είνε. Κατά διαόλου όλοι τους: γυναίκα, παιδιά. . . έγώ. . . έγώ πρώτος. 'Αμ' και σύ, έσύ. . . άχ! ποϋ θά μου π'άς! και σύ από 'κει θά περάσης! . . .»

Ο δασοφύλαξ ήγήρθη. Έγώ δέ τόν παρετήρουν μετά προσοχής.

— «Χτύπα ντέ! πνίξέ με, υπέλαβεν ό χωρικός μετά κραυγής δηλούσης τόν έσχατον κίνδυνον. Χτύπα! χτύπα, έλα, χτύπα!»

Η κορασίς άνωρθώθη αίφνης και έστάθη ενώπιον τού δυστυχούς έξω φρενών.

— Σκασμός! άνεφώνησε διά φωνής φοβεράς ό δασοφύλαξ προχωρών δύο βήματα.

— "Έλα, έλα, Θωμά, νά σέ χαρῶ, έφώνησα πρὸς τόν δασοφύλακα, απόλυσέ τον, μή τόν κτυπ'άς, θά σωπάση.

— Δέ σωπαίνω έγώ! τί με μέλει και νά σκάσω;. . . "Αχ! θηρίο άνήμερο, άχ! λύκο λυσσασμένη. . . και θαρρεύεις τάχα πῶς και σύ δέν θά σκάσης. . . Στάσου λιγάκι και βλέπομε. . . . Στάσου, στάσου! . . .»

Ο δασοφύλαξ απέθηκε τās χείρας επί τών ὤμων τού χωρικού βιαίως. . . ὤρμησα έγώ εις βοήθειαν τού δυστυχούς.

— «'Σ τόν τόπο σου, κύριε, κάθησε» έκραύησεν ό δασοφύλαξ.

Περιφρονών έγώ τήν άπειλήν του προπαρεσκευάσα τούς μῦς μου. 'Αλλά μετά μεγίστης μου έκπλήξσεως τόν είδον διά μιᾶς λύοντα τήν ζώνην τήν σφιγγουσαν τās χείρας τού χωρικού, και άφ' οϋ έχωσε τόν σκουφόν του μέχρι τών ὀφθαλμῶν του, ανοίγοντα τήν θύραν και από τού ὤμου ὠθοῦντα αυτόν έξω.

— «'Αμε 'ς τó διάβολο και σύ και τó άλογο σου, άνεφώνησε. 'Αλλά τέσσαρα τά μάτια σου νά μη ξαναπέσης άλλη μιᾶ φορά 'ς τὰ χέρια μου.»

Έπανελθὼν δέ εις τó δωμάτιον έπορεύθη κατ' εϋθείαν και παρετήρησε τὰ δύο τέκνα του.

«'Ε! Θωμά, τῷ είπον τέλος, ζεύρεις ότι μ' έκαμες νά θαυμάσω και νά χαρῶ; Βλέπω ότι είσαι γενναίος άνθρωπος.

— "Ε! ἄς τάφήσωμ' αυτά, κύριε, είπε ψυχρῶς

πῶς. . . . μόνον τó νοϋ σας, νά μην 'πῆτε τίποτε τίποτα. Τώρα τó καλλίτερο ποϋ θά κάνω είνε νά σ'ας συνοδεύσω. Ποϋ νά προσμένετε νά σταματήση ή βρογή!»

Έντούτοις ήκούσθησαν τὰ βήματα τού ἵππου και ό κρότος τών τροχῶν τού άμαξίου τού χωρικού και ό κρότος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κλεισθείσης.

«Πάει!, μ' άν ξαναπέση 'ς τὰ χέρια μου!» έψιθύρισεν ό δασοφύλαξ.

Μετά ήμίσειαν ὤραν ό Θωμάς μ' άπεχαιρέτιζεν κατά τó άκρον τού δάσους.

(Έκ τών τού 'Ρώσου Τουργένιεβ)

*

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΔΡΕΣΣΗΣ

Τό 'Ιωάννεον

Β'

Τό ιστορικό μουσεϊόν, ὡς τó ὄνομα αὐτοϋ δηλοῖ, περιλαμβάνει άντικείμενα συνδεόμενα πρὸς τήν νεωτέραν ιστορίαν—ιδίᾳ τού Σαξονικού βασιλείου. Τὰ δέ άντικείμενα ταῦτα ανάκεινται ἐκεῖ ή διότι αὐτὰ καθ' έαυτὰ είνε ἄξια προσοχής ὡς δείγματα παλαιᾶς τέχνης, ή διότι τήν ἔθνικήν ιστορίαν εκπροσωποῦσιν, ή διότι ἀπλῶς και μόνον ἀνήκον εις πρόσωπα κατά τó μᾶλλον ή ἥττον διάστημα.

Οὕτως ή *Αἰθουσα τῆς εισόδου* περιλαμβάνει ιδίᾳ ἐπιπλοποιητικῆς ποιήσια και ἄληθῶς έξοχα προϊόντα. Τράπεζαι κυκλικαί ἐκ γιγαντιαίου κορμού κυπαρίσσου ἀποκοπεῖσαι και φιλοτεχνηθεῖσαι μετ' έξαιρέτως λεπτῆς τέχνης, ἐν ἀναγλύφοις εἰκονίζουσαι σκηνᾶς παντοειδεῖς τού ἀνθρωπίνου βίου, προσελκύουσιν εϋθὺς τού ἐπισκέπτου τήν ἐκτίμησιν, ὡς ἐκ τῆς μελαψῆς αὐτῶν στιλβηθῆνος μᾶλλον πρὸς ὀρειχαλκίνοισ ἀσπίδας ή πρὸς ξύλινα σκεϋή ἀνήκοντα εις Σαξονίδας βασιλίσσας και βασιλοπούλας ἐκ κέδρου τελειῶς έξειργασμένα και πεποικιλμένα διά ψηφιδωτῶν ἐκ παντοειδῶν ὀστράκων και πολυχρῶμων λίθων ἀποτελούντων ἐν ὄλω θελκτικὰ συμπλέγματα, πολυσύνθετα εις σύρτας και θήκας και μικρὰ ἐρμάρια, θά ἐκίνουν τόν φθόνον πάσης φιλαρέσκου δεσποινίδος τῆς σῆμερον. Ένώ άφ' ετέρου ὁμολογῶ ότι λίαν εϋχαρίστως θά έγραφον τās γραμμάς ταύτας ἐπὶ τού θαρυτίμου γραφείου, τού ὁμοιάζοντος φρούριον ἀργυρότευκτον, ἐφ' οϋ Αϋγουστος ό 'Ισχυρός τῆς Σαξονίας έγραφε τὰ έρωτικά αὐτοϋ γραμμάτια πρὸς τās θελκτικωτάτας τών ὑπηκόων του.

Ὡς γνωστὸν ὁ ἡγεμῶν οὗτος φέρει τó ὄνομα τού 'Ισχυροϋ διά τήν έξοχον ῥώμην του. Εὐμάλακτα ἐγίνοντο ὑπὸ τούς χαλυβδίνους αὐτοϋ μῦς τὰ δύο

σκληρότερα τῆς δημιουργίας προϊόντα: ὁ σίδηρος καί... αἱ κόραι τῆς Εὔας, καὶ ἡ δύνατο νὰ συντρέβῃ διὰ τῶν δακτύλων μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας πέταλα ἵππων καὶ καρδίας γυναικῶν. Εἰς μνημόσυνον τοῦ πρώτου τῶν ἄθλων τούτων ὑπάρχει ἐν τῷ μουσεῖῳ πέταλον ἵππου διχοτομηθὲν ὑπ' αὐτοῦ, εἰς ἐπικύρωσιν δὲ τοῦ δευτέρου, τοῦ μᾶλλον δυσχεροῦς, οἱ χρονογράφοι ἀναφέρουσιν ὅτι ἐπλούτισε τὸν πληθυσμὸν τοῦ βασιλείου του διὰ τεσσαρχικονταεξέ τέκνων, τῶν ὁποίων οὐδὲ ἐν εἰχε δικαίωματα ἐπὶ τοῦ Σαξονικοῦ θρόνου.

Πολλὰ μεγάλα ὠρολόγια καὶ χρονόμετρα τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος, παράδοξα τὸ σχῆμα καὶ τὸν μηχανισμόν, ὧν τινα, λειτουργοῦντα ἔτι, ἀφυπνίζουσι τὴν αἰσὴν τῆς αἰθούσης καὶ τρομάζουσι τὸν ἐπισκέπτην διὰ παρατόνων κωδωνισμῶν, εἰκόνες ἵπποτικῶν συμπλεγμάτων ἐπὶ ἀργύρου ἀναγεγλυμμένα, ζυθοποτικοὶ βωμοὶ ὀρθούμενοι ὡς ἀκροπόλεις, ἐφ' ὧν πυργοῦνται κρουστάλινα κύπελλα καὶ φρουραρχεῖ Καμπρίνος ὁ Βάκχος τῶν Γερμανῶν, πεσσοί, δι' ὧν πολλοὶ βασιλεῖς ἔπαιζαν ἴσως τὰς τύχας τῶν θρόνων των, καὶ τῶν ὁποίων τινὲς εἶνε ἀληθῆ ἀριστουργήματα λεπτοτεχνίας, κατμερίζουσι καὶ προσελκύνουσιν ἐναλλάξ τὴν προσοχὴν τοῦ θεατοῦ ἀναλόγως τοῦ χαρκτηῖρος καὶ τῶν ἰδιαιτέρων κλίσεων αὐτοῦ.

Ἄλλ' οἷος δῆποτε καὶ ἂν εἶνε οὗτος δὲν δύναται νὰ μὴ κύψῃ τὴν κεφαλὴν μετ' ἐνδιαφέροντος ἀνωθεντοῦ ὑελοφράκτου ἐρμαρίου, ἐν ᾧ τὸ ἐν παρὰ τὸ ἄλλο κεῖνται μία σπάθη κακότεχνης, ξυλίνην ἔχουσα τὴν λαβὴν καὶ τὴν λεπίδα πλατεῖαν, καὶ ἐν ποτήριον περιχρῶσον μετὰ γλυφῶν. Ἀμφότερα ταῦτα, ὡς ἀναγράφεται μεγάλως γράμμασι, ἀνῆκον εἰς τὸν *Διδάκτορα Δούθηρον* — οὕτως ἀκριβῶς λέγεται. Οἱ γερμανοὶ ἐν τῇ ὑψίστῃ αὐτῶν εὐσυνειδησίᾳ καὶ τῇ μανίᾳ τῶν τίτλων δὲν ἠθέλησαν οὐδ' ἐν τῇ ἀπλῇ ταύτῃ ἐπιγραφῇ ν' ἀποστερήσωσι τὸν μέγαν μεταρρυθμιστὴν τοῦ διδακτορικοῦ του διπλώματος. Σημειῶ τοῦτο, διότι εἶνε χαρακτηριστικώτατον.

Ὀλίγον παρέχει, ἐν τῇ αὐτῇ θήκῃ, βλέπει τις ἐν ἐκ τῶν πρώτων ὠρολογίων τοῦ θυλακίου. Ἀνάγεται εἰς τὴν 17ην ἑκατονταετηρίδα, ὅλος ὁ μηχανισμὸς περικλείεται ἐντὸς ὑελίνου κελύφους, εἶνε δὲ ἐξ ἐκείνων ἅτινα καλοῦνται, ὡς ἐκ τοῦ ὠσειδοῦς σχήματος καὶ τῆς πόλεως, ἐν ᾗ κατεσκευάσθησαν, *Ὡὰ τῆς Νυρεμβέργης*. Δι' ἐνὸς τελευταίου βλέμματος περιβάλλω τοὺς τέσσαρχς γυμνοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης ταύτης, ὧν ἐλάχιστον μέρος καλύπτουσι κατὰ διαστήματα ἀνηρητημέναι προσωπογραφίαι Σαξόνων βασιλέων καὶ ἐκλεκτόρων καὶ ἡγεμονίδων μὴ διακρινομένων ἐπὶ καλλονῇ, καὶ εἰσέρχουσι εἰς τὴν παρακλειμένην αἶθουσαν.

Ἄν εἰσέλθῃ τις ὀλίγον ἀφηρημένος εἰς τὴν αἶθουσαν ταύτην, ἀδύνατον νὰ μὴ ποτηθῇ πρὸς στιγμήν. Δὲν εἶν' αἶθουσα αὐτῇ, εἶνε πε-

δίον ἵπποτικῆς παρατάξεως. Ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ἀπαστράπτουσι χαλύβδινα πανοπλία, καὶ προβάλλονται ἀσπίδες, καὶ ὀρθοῦνται κράνη, καὶ τείνονται ἀπειλητικὰ δόρατα κατὰ τῶν στέρων τοῦ εἰρηνικωτάτου θεατοῦ. Τὴν ὅλην ταύτην παράταξιν ἀποτελοῦσι δώδεκα πάνοπλοι ἵππεῖς, ὧν οἱ ἵπποι ξύλινοι ἀλλὰ πρὸς ζῶντας παρεμφερεῖς ὀργῶσιν εἰς μάχην, τεσσαρχικονταεξὶ πεζοὶ ὀπλιται, ἐν οἷς ὀκτὼ παιδία σιδηρόφρακτα, καὶ ἕτερα δύο παιδία ἔριππα. Τούτοις προσθετόν τὴν ἐν Μιλάνῳ φιλοτεχνηθεῖσαν λαμπρὰν ὀλόχουσον πανοπλίαν Καρόλου Ἐμμανουήλ τῆς Σαβοΐας (†1630) καὶ δύο ἀργυρᾶς πανοπλίαις, ὧν ἡ μὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν Χριστιανὸν τῆς Σαξονίας ἡ δὲ εἰς τὸν φίλατον αὐτῷ καὶ ὁμώνυμον Α' τοῦ Anhalt. Ἐκ τῶν περιεχομένων δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ, ἂν ὄχι ἄλλο, ἀλλὰ τὴν ἔκτασιν καὶ συνεπῶς τὸ μεγαλεῖον τῆς αἰθούσης ταύτης, ἧτις ὀρθῶς καλεῖται *Ἴπποτικὴ αἶθουσα*. Σημειωτέον ὅτι ἐκτὸς τῶν κυριωτάτων τούτων καὶ ὀγκωδῶν ἀντικειμένων, πλήθος ἀμέτρητον θωράκων κ' ἐπικνημίδων καὶ κρανῶν πληροῦσι τὰς ἄκρας καὶ τὰς γωνίας καὶ τὰ μεταξὺ κενά, ἐνῶ ἐπὶ τῶν τοίχων λάμπουσι μύρια ἴσως λεπίδες ξιφῶν, συντεθειμένα μετ' ἐξαιρέτου τέχνης καὶ ποικιλίας, ὥστε νὰ κυκλῶνται εἰς ἀκτινοβόλους ἡλίου, καὶ νὰ πλέκονται εἰς ἀκανθωτὰ στέφανα, καὶ νὰ ὑφάνονται εἰς ἀποστίλθοντας τάπητας καὶ ν' ἀποτελῶσι κιγκλιδῶματα παντοειδῆ.

Ἐν τῇ τρίτῃ αἰθούσῃ περιέχονται ἰδίως ὄπλα κυνηγετικὰ καὶ λοιπὰ πρὸς θήραν χρήσιμα καὶ διὰ τοῦτο *Κυνηγετικὴ αἶθουσα* καλεῖται. Μάχαιραι καὶ λόγχοι, τουφέκια, ὧν τινα ἐκ κέρατος ἐλάφου θαυμασιῶς ἐξειργασμένου, σάκκοι ὀλοκέντητοι, πυριτοδόχοι ἐκ δέρματος ἢ μεταλλοῦ, σάλπιγγες θηρευτικαί, ἀορτήρες, θύσανοι καὶ τελαμῶνες, χειρόκτια καὶ ἄλλα εἰς τὴν ἱερκοθηρίαν ἀναγόμενα, πληροῦσι θήκας μεγάλας ὑελοφράκτους, δι' ὧν καλύπτονται οἱ τοῖχοι ὅλοι μέχρι τῆς ὀροφῆς. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἐν ἰδίῳ διαμερίσμασι κεῖνται ἀφ' ἐνὸς μαχαιρία τραπέζης τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος, ὅλων τῶν μεγεθῶν καὶ ὅλων τῶν σχημάτων, ἅτινα κατ' εἶδος ἀνέρχονται κλιμακῆδόν ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου ἐγχειριδίου μέχρι τῆς πλατυτάτης μαχαιρας κρεσπώλου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐργαλεῖα κηπουρικὰ καὶ λειτουργικὰ τοῦ Ἐκλέκτορος Αὐγούστου Α' (1526-86). Ὁ Ἐκλέκτωρ οὗτος κατέτριβε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἐν τῇ καλλιερσίᾳ τοῦ κήπου του ἢ ἐν τῇ κατασκευῇ ξυλίνων λεπτοουργημάτων. Συναθροίσας δὲ πρὸς τελειοτέραν ἐξάσκησιν τῶν δύο τούτων ἀνομοίων ἐπαγγελμάτων ὅλα τὰ σχετικὰ ἐργαλεῖα, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐν χρήσει ὄντα, κατέλιπεν οὕτω εἰς τοὺς μεταγενεστέρους πλήρη καὶ περιεργωτάτην συλλογὴν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρᾶς ταύτης τετραγώνου αἰθούσης

ὀρθοῦται ἐπὶ μέλανος βάρθρου ὀρειχαλκίνη προτομή τοῦ προτελευταίου βασιλέως τῆς Σαξονίας Ἰωάννου.

Ἡ παρακειμένη *Αἰθουσα τελετῶν* εἶνε ἴσως ἢ μᾶλλον πολυτελής καθὼ περιέχουσα τὰς βαρυτίμους πανοπλίας γερμανῶν ἡγεμόνων. Εἶνε δ' οὗτοι ἐν ὄλῳ πεντεκαίδεκα, ὧν ἑνὲς φέρονται ἐπὶ ἵππων οἱ δὲ ἴστανται πεζοί. Πᾶσαι αἱ πανοπλίας αὗται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον λαμπρῶς φιλοτεχνημέναι ἀνῆκον εἰς ἡγεμόνας τῆς 17ης—18ης ἐκκτονταετηρίδος ἀπὸ Ἐρρίκου τοῦ Εὐσεβοῦς μέχρις Ἰωάννου Γεωργίου τοῦ Α'. Ἐξέχει δὲ πασῶν ἢ τοῦ Χριστιανοῦ Β'. τόσον κατὰ τὸ βάρος ὅσον καὶ κατὰ τὴν τέχνην. Οὐ μόνον τοῦ ἀναβάτου τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἵππου τὰ πλεῖστα μέλη, ἢ κεφαλὴ, τὰ στέρνα καὶ τὰ ὀπίσθια περιφράσσονται δι' ἀργυροτεκνῶν πλακῶν ἃς συρράπτουσιν ἀλλήλαις ἀλυσιδωταὶ ῥαφαί. Ἐπ' ἐκάστης τῶν πλακῶν τούτων εἰκονίζεται ἐν ἀναγλύφῳ ἀνὰ μία ἐκ τῶν γνωστοτέρων σκηνῶν τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας, εἰδικῶς δ' ἐπὶ τῶν στέρνων καὶ τοῦ ἵππου ἢ μάχῃ τῶν Κενταύρων καὶ τῶν Λαπιθῶν, καὶ περὶ τὸ ἐρίππιον καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ Ἡρακλέους οἱ δώδεκα ἄθλοι. Τὰς ἐπὶ τοῦ θώρακος καὶ τοῦ κράνους ἀναγεγλυμμένας σκηνάς, δὲν δύναται τις νὰ διακρίνη, διότι ὁ ἵππος ἴστανται ἐπὶ ὑψηλοῦ βάρθρου καὶ τὸ βλέμμα φθάνει ἕως ἐκεῖ ἀσθενές. Θαυμάζων τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην καὶ ἀληθῶς βασιλικὴν περιβολὴν, συναισθάνομαι ἅμα ἐνδόμυχον οἶκτον πρὸς τὸν ταλαίπωρον Χριστιανόν, ὅστις ἦτο καταδικασμένος κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετὰς νὰ κλείῃ ἑαυτὸν ἐντὸς τοῦ φορητοῦ ἐκείνου χρηματοκιβωτίου τοῦ βαρυτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλικῆς του ἀξιωματος.

Δὲν δύναμαι νὰ ἀπέλθω τῆς αἰθούσης ταύτης χωρὶς νὰ θαυμάσω ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὰ βαρέα οὐγγρικά καὶ πολωνικά ὄπλα. Αἱ σπάθαι τῶν Μαγυάρων εἶνε κυρταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, πλατεῖαι καὶ τιμαλφεῖς τὴν λαβὴν, τὰ δὲ ξιφὴ τῶν εὐγενῶν Πολωνῶν, μακρὰ ὡς δόρατα, ἔχουσι λαβὰς σταυροειδεῖς ὀλοχρύσους καὶ βελουδίνας θήκας· τινῶν δ' αἱ λεπίδες εἶνε κυματοειδεῖς. Ἄτυχῆς Πολωνία! Τίς γενεὰ θ' ἀζιωθῆ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ θαυμάτῃ οὕτως ἀνηρτημένα ἐν μουσεῖῳ τὰ ὄπλα ἐκεῖνα, ἅτινα θὰ σοὶ ἀποδώσωσι τὴν ἐλευθερίαν, ὅπως ἐγὼ νῦν ἐκεῖνα, ἅτινα ἴσως σ' ἔκαμον νὰ τὴν χάσῃς; Ἄς μὴ εἶνε κ' ἐκεῖνα τόσον βυρέα καὶ πολυτελῆ. Ἡ ἀληθὴς τῆς σπάθης ἀξία δὲν συνίσταται εἰς τὴν λαβὴν, ἀλλ' εἰς τὴν λεπίδα, καὶ οἱ πραγματικοὶ πολῦτιμοὶ λίθοι οἱ ἀρμόζοντες εἰς τὰ ὄργανα αὐτὰ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης εἶνε οὐχὶ τὰ ρουβίνια καὶ οἱ ἀδάμαντες, ἀλλὰ τὰ δάκρυα καὶ τοῦ αἵματος οἱ θρόμβοι! . . .

Ἐν τῇ μικρῇ *Αἰθούσῃ τῶν Πιστολιῶν* οὐδὲν ἄλλο ἄξιον προσοχῆς ἰδιαιτέρας εὕρισκω ἐκτὸς

τριῶν ζευγῶν, ὧν τὸ μὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν Λουδοβίκον ΙΔ'. τὰ δὲ εἰς τὸν Γουσταῦον Ἀδόλφον καὶ τὸν Κάρολον ΙΒ'. Τὰ πιστόλια τοῦ γάλλου βασιλέως εἶνε ἀληθῆ κομφοτεχνήματα καὶ ἔχουσι καλαμοειδῆ τὴν κάννην καὶ ἐξ ἐλεφαντόδοντος τὴν λαβὴν, ἐνῶ τὰ τῶν δύο ἄλλων εἶνε ἀπλᾶ, ἀπλούστατα ἐκ στερεοῦ ξύλου. Περιεργον δὲν εἶνε ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα ἐνθυμήματα ἱστορικῶν προσώπων εἰκονίζουσι πολλακίς τὸν χαρακτῆρα τῶν κατόχων;

Ἡ μετ' αὐτὴν εὐρυτάτη *Αἰθουσα τῶν μαχῶν*, παρεμφερὴς πρὸς τὴν δευτέραν, περιέχει καὶ αὐτὴ δωδεκάδα ἵππεων καὶ δεκάδας πεζῶν, πλήθος δὲ κρηνῶν καὶ ξιφῶν καὶ πανοπλιῶν τμημάτων, ἐν ἄλλοις δὲ καὶ τινὰς ἀλυσιδωπλέκτους χιτῶνας. Ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτῇ πάντα τοῦτο ἔχουσι τὸ ἰδιάζον καὶ ἐξοχον, ὅτι εἶνε οὐχὶ καινουργῆ ἀλλὰ μεταχειρισμένα ἐν μάχαις. Δὲν σελαγίζουσιν οὐδ' ἀποστίλβουσιν ὅπως τὰ ἄλλα· ἢ σκωρία ἔχει περικαλύψῃ καὶ ἀμαυρώσῃ τὰ πλεῖστα, τὸ δ' ἐρευνητικὸν βλέμμα τοῦ θεατοῦ ἀνακαλύπτει μεταξὺ τῶν θωράκων οὐχὶ εὐαρίθμους ὑπὸ λογχῶν τετρημένους, καὶ ἄλλους δι' ὧν αἱ φονικαὶ σφαῖραι εἰσέδυσαν εἰς τὰ στήθη τὰ ὑπ' αὐτῶν μάτην πεφραγμένα. Κράνη πολλὰ εἶνε μεμωλωπισμένα ἢ διερρηγμένα καὶ ἐν τῷ κενῷ ἐσωτερικῷ αὐτῶν τινὰ κατάστικτα εἶσι ἐκ κηλίδων αἵματος. Εἰς τὸ ἕτερον δὲ πέρας τῆς αἰθούσης δύο περίφρακται ἵππεῖς εφορμῶσι κατ' ἀλλήλων προτεινοντες τὰς λόγχας. Καὶ τοῦ μὲν ἐνὸς ἢ λόγχῃ φέρεται σχεδὸν ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ ἀντιπάλου, ἐνῶ τούτου ἢ αἰχμὴ ἐκαρφώθη ἤδη εἰς τοῦ κατέναντι ἵππου τὸ μέσωπον. Ἀλγεινόν τι συναίσθημα πιέζει τοῦ ἐπισκέπτου τὴν καρδίαν ἐν τῇ πενήμιφ ταύτῃ αἰθούσῃ, ἣν καθιστᾷ εἶτι πενθιμωτέραν τὸ φῶς, ὅπερ εἰσέρχεται διὰ τῶν παραθύρων γλίσχρον καὶ σκιερὸν ἕνεκα τῆς βροχερᾶς καὶ ὀμίχλώδους ἡμέρας. Κορυφοῦται δὲ τὸ συναίσθημα τοῦτο πρὸ τῆς θέας τιμῶν τινῶν ὅσον καὶ εἰδεχθῶν τὴν θέαν λειψάνων ὑπὸ ὑάλινον κώδικα ἐκτεθειμένων. Εἶνε δὲ ταῦτα εἰς τετριμμένον παλαιὸς ἐπευδύτης, καὶ ἐν ἐρρακωμένον ὑποκάμισον, βεβαπτισμένον εἶτι ἐν τῷ αἵματι, ὅπερ ὁ χρόνος κατέστῃσε μαῦρον ὡς μελάνην. Ἀμφότερα ταῦτα ἔφερον ὁ ἐκλέκτωρ Μαυρίκιος καθ' ἣν στιγμὴν ἐφορευθῆ ἐν Σιβερύχουζεν τῷ 1553. Κεῖται δ' ἐκεῖ ἐντὸς πυξίδος καὶ ἡ σφαῖρα ἣτις ἀφῆρσε τοῦ ἀνδρείου ἡγεμόνος τὴν ζωὴν.

Παντὸς εἶδους λάφυρα πληροῦσι τὴν ἐπομένην αἰθουσαν, ἐν οἷς καὶ κανόνια μικρὰ καὶ μυδραλιοβόλοι γαλλικαὶ καὶ τρόπαιον ὄλον ἐξ ὀπλων Σασσεπῶ συληθέντων κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870. Ἀπερχόμενος τῆς αἰθούσης ταύτης, ἐν ἣ ἢ θέα τῶν κατησχυμένων ὀπλων τῆς Γαλλίας με δυσηρέττει καὶ μ' ἐξώργιζε, εὐρέθην αἴφνης ὡς διὰ μαγείας ὑπὸ σκηνὴν ἀνατολικὴν πλουσίαν,

έρυθράν καὶ ὀλοκέντητον ὡς λαχοῦριον, εὐρεῖαν δὲ τόσον, ὅσον αἶθουσα εὐπρεπούς οἴκου, ἔλληψοιδῆ τὸ σχῆμα καὶ ἐν εἶδει κώνου ὀρθοῦσαν τὴν ὄροφν. Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶνε πολὺτιμον λάφυρον τῶν Σαξόνων, ἀνῆκε δὲ εἰς τὸν Καραλῆ Μουσταφᾶν καὶ ἐσυλήθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης. Πληροῦται τὸ ἐσωτερικόν της ἐξ ὀπλων ἀνατολικῶν, ἐν οἷς γιγαταγάνια καὶ χαντζάρια ἀργυροχρυσά καὶ τινα βέλη Περσῶν τοξοτῶν. Ἰσταται δ' ἐπὶ ἀνδρικέλου καὶ αὐτὴ ἡ ἐκ βυσσινοχρόου σηρικῆς στολῆ Πέρσου τυμπανιστοῦ καὶ φολιδωτοῦ θώρακες χρυσοπάρφυροι Σύρων καὶ Καππαδόκων πολεμιστῶν. Καὶ κατάκεινται σκωριῶντα καὶ κενὰ αὐτὰ τὰ καζάνια τοῦ τούρκου μεγιστάνος, ἐν οἷς ἐμαγειρεύθησαν τὰ τελευταῖα του πρὸ τῆς Βιέννης πλάγια.

Τὸν Διάδρομον τῶν ἐπιπέλων καὶ ἵπποσκευῶν παρέρχομαι ταχύς. Πολὺ ὀλίγον μ' ἐνδιαφέρουσι τὰ σάγματα τῶν παλαιῶν γερμανῶν καὶ ἐτι ὀλιγώτερον ἡ συλλογὴ πτεριστῆρων τῆς 16—18ης ἑκατονταετηρίδος. Ἰσταμαι μόνον ἐπὶ στιγμῆν πρὸ τῶν ξυλίνων ἐκείνων ἵππων, ἐπισεσαγμένων ὡς ἐν ἡμέραις ἐορτῶν ἐπὶ Αὐγούστου Β', ὧν τινες ἐντελῶς παραμορφούμενοι ἐκ τῶν πολυχρῶμων ὑρασμάτων καὶ τῶν μυρίων κωδωνίσκων, καὶ τῶν μεγάλων πτερῶν, ἅτινα συττρέφονται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς καὶ ὀρθοῦνται ὡς στέμμα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὁμοιάζουσι μᾶλλον Ἐρυθροδέρμους πολεμιστὰς τῶν Ἀμερικανικῶν ἐρήμων, ἢ ἄθῶα φορτηγά. Ἄλλοίμονον! μέχρι τίνος ἐξικνεῖται ἡ ἀνθρωπίνη ματαιότης καὶ μάλιστα ἡ βασιλική!... Τὸ μᾶλλον ἄξιον προσοχῆς ἀναμφιρήτως, ἀπλοῦν ἄλλως τε καὶ εὐπρεπὲς μεταξὺ τῶν θεατρικῶν, εἶνε τὸ βυσσινόχρουν βελούδιον ἐρίππιον τοῦ Ναπολέοντος κατὰ τὴν μάχην τῆς Δρέσδης.

Ἐν τῷ τελευταίῳ *Σωματίῳ* τῶν ἐνδυμάτων πολλὰ ὑπάρχουσι, πρὸ τῶν ὁποίων ἀδύνατον νὰ μὴ ἐνδιατρίψῃ τις ἐπὶ στιγμῆν, μεθ' ὅλην τὴν κόπωσιν, ἣν αἰσθάνεται ἐκ τῶν τόσων, ὅσα μέχρι τοῦδε περιῆλθε καὶ εἶδε. Ἐκτὸς τῶν γυναικείων καὶ ἀνδρικών στολῶν εὐγενῶν τῆς 17ης καὶ 18ης ἑκατονταετηρίδος, ἐκτὸς τῶν καρδιναλικῶν τιαρῶν καὶ τῶν στολῶν, δι' ὧν μετημφιέννυτο Αὐγούστος ὁ Ἰσχυρός, ἐκτὸς τῶν βαπτιστικῶν σπαργάνων αὐτοῦ τούτου, ἐκτὸς τοῦ τριπτύχου πύλου τοῦ μεγάλου Πέτρου καὶ τινων ξυλογλυμάτων τοῦ αὐτοῦ, ἡ συλλογὴ τῶν ὑποδημάτων διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πρωτοτυπίαν αὐτῆς κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ἰδίᾳ. Ἐκεῖ καὶ κρούπεζα γαλικά, ἐκεῖ καὶ ἐμβάδες τεράστια ἔλθεται, ἐκεῖ καὶ ἀρχαῖα γερμανικὰ ὑποδήματα προτείνοντα ῥύγχος ὡς τὸ τοῦ χείρου, ἐκεῖ καὶ ἐπισήμων τινων ποδῶν περιβλήματα. Καὶ δὴ τῆς Μαρίας Θηρασίας τὰ μετὰξιν σκαρπίνια, καὶ τοῦ Μυρᾶ τὰ κομφὰ τῆς ἵππασίας ὑποδήματα καὶ τινος ἐξόχου παρισίνης χορευτρίας τὰ μοναδικὰ διὰ τὴν σμικρότητα καὶ τὴν χάριν τοῦ σχήματος, περικλείον-

τα θεβκίως πόδας οὐχὶ μείζονας ἢ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα δίπυρα τῆς βανίλλης. Ἐντὸς ἰδίου διαχωρίσματος ἐκτίθενται τὰ ὑψηλὰ ὑποδήματα ἅτινα ἔφερον ὁ Ναπολέων ἐν τῇ μάχῃ τῆς Δρέσδης καὶ τὰ χρυσοκέντητα σκαρπίνια ἅτινα ἔφερον ὁ αὐτὸς πάλιν ὅτε ἐστῆθη αὐτοκράτωρ.

Ἦμην ἤδη παρὰ τὴν ἔξοδον καὶ ἡτοιμαζόμεν ν' ἀπέλθω, ὅτε τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὸ μέγα ἐρμάριον ἐκεῖνο, ὅπερ δύναται νεκροταφεῖον ὑποδημάτων νὰ κληθῆ, μὲ ἐκράτησε πρὸς στιγμῆν. Πλησίον τῶν τῆς Παρισίνης χορευτρίας δύο ἄλλα ἐντελῶς ἀντίθετα παρέκειντο, μαῦρα, πλατέα καὶ χαμηλά. Ἄλλ' ἦσαν τόσον ἐγγὺς τῶν κομφῶν γειτόνων των καὶ οὕτω τεθειμένα, ὡς νὰ ἐβάδισαν μόνον των καὶ ἤλθον ἐκεῖ. Ἐφαίνοντο δὲ τρόπον τινὰ προστριβόμενα καὶ θωπεύοντα ἐρωτοτρόπως τὰ χορευτικὰ ὑποδήματα καὶ ἐκράτουν ἀνοικτὰ τὰ πλατέα στόματά των ὡς νὰ ἔχαστον διαρκῶς πρὸ τῆς γειτονικῆς χάριτος καὶ κομψότητος. Ἐκυψα ν' ἀναγνώσω τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου—ἦτο Κάντιος ὁ φιλόσοφος...

Ὅταν ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν μετὰ δίψης ἐρρόφησα τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, καίπερ θολὸν καὶ ὀμιχλώδη. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐντὸς τριῶν ὥρων εἶχον ζῆση τριῶν αἰῶνων βίον εἰρκτῆς καὶ τὰ ἀναρίθμητα καὶ ἀνόμοια ἐκεῖνα ἀντικείμενα, ἅτινα εἶχον παρελθῆ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐν μιᾷ στιγμῇ, συνειγίνοντο τερατώδως καὶ ἐκορέννουν τὴν καρδίαν καὶ κατετυράννουν διὰ τῆς συγκεχυμένης ἀναμνήσεως τὴν ἀγλοῦσαν κεφαλὴν μου. Ἀνκράφων τὰς σημειώσεις μου ταύτας, ἂν μεταδώσω εἰς τὸν ἀναγνώστην μέρος τῆς τερατώδους συγχύσεως, ἣν ἐγὼ αὐτὸς ἀπεκόμισα, εἶθε νὰ μὴ μεταδώσω ἅμα οὐδὲ τῆς καρδίας τὸν κόρον οὐδὲ τὸ ἄλγος τῆς κεφαλῆς.

Δ*

ΒΝΑΙ ΟΦΘΑΙΜΟΣ Η ΥΓΙΕΙΝΗ :

Διαπρεπεῖς βιολόγοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἐρθερτ Σπένσερ, ἰσχυρίσθησαν ὅτι μᾶλλον βλάπτουσι ἢ ὠφελοῦσι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὰ κατὰ τῶν νοσημάτων προφυλακτικὰ μέτρα, καὶ ἐπομένως ὅτι εἶναι περιττὴ καὶ ἡ ἐξερωνύωσα καὶ διδάσκουσα ταῦτα ἐπιστήμη, ἡ ὑγιεινὴ διότι, λέγουσι, διὰ τούτων πολλοὶ ἀσθενικοὶ διατηροῦνται εἰς τὴν ζωὴν καὶ καχεκτικὸς γενῶσιν ἀπογόνους, ἐν ᾧ ἄλλως θὰ ἀπέθνησκον καὶ αἱ ἄρρωστοὶ αὐτῶν δὲν θὰ διηωνίζοντο διὰ τῆς κληρονομίας. Σχεδὸν δὲ πάντες πιστεύουσιν, ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ὅτε οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔζων μεθ' ὅσης νῦν εὐμάρειας, ὅτε καὶ ὁ ἱματισμὸς καὶ ἡ τροφὴ αὐτῶν δὲν ἦσαν ὅσον σήμερον ἐκλεκτὰ καὶ ἐπαρκῆ, οἱ τότε ζῶντες καὶ μακροβιώτεροι καὶ ῥωμαλεώτεροι ἦσαν. Ἡ ἡλικία